

၁၉၅၄ ခုနှစ်၊ ကိုယ်ပိုင်ဈေးများကို ဒေသန္တရအဖွဲ့ပိုင်ပြုလုပ်ခြင်း အက်ဥပဒေ။

[၁၉၅၄ ခုနှစ်၊ အက်ဥပဒေ အမှတ် ၅၃။]

အောက်ပါအတိုင်းအက်ဥပဒေအဖြစ်ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည်။

၁။ ။ဤအက်ဥပဒေကို ၁၉၅၄ ခုနှစ်၊ ကိုယ်ပိုင်ဈေးများကို ဒေသန္တရအဖွဲ့ပိုင် ပြုလုပ်ခြင်း အက်ဥပဒေဟုခေါ်ရမည်။

၂။ ။ဤအက်ဥပဒေတွင် အကြောင်းအရာနှင့်ဖြစ်စေ၊ ရှေ့နောက်စကားတို့၏ အဓိပ္ပာယ်နှင့်ဖြစ်စေ မဆန့်ကျင်လျှင်—

- (က) “ဈေး” ဆိုသည်မှာ၊ မြို့နယ်ပိုင်အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၊ အပိုင်း (၁၄) တွင်အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြထားသည့်ဈေးကိုဆိုလိုသည်။
- (ခ) “ကိုယ်ပိုင်ဈေး” ဆိုသည်မှာ၊ မြို့နယ်ပိုင်အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၃၄၊ ပုဒ်မခွဲ (၁) အရဖြစ်စေ၊ ရန်ကုန်မြို့တော်မြို့နယ်ပိုင် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၂၅၊ ပုဒ်မခွဲ (၁) အရဖြစ်စေ၊ တပ်မြို့ (Cantonments) အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၀၂၊ ပုဒ်မခွဲ (၁) အရဖြစ်စေ၊ ကျေးလက် ကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅၂၊ ပုဒ်မခွဲ (၂) အရ ဖြစ်စေ၊ လိုင်စင်ထုတ်ပေးထားသော ကိုယ်ပိုင်ဈေးကိုဆိုလိုသည်။ သို့ရာတွင် ဘုရားပရဂုဏ်အတွင်း၌ရှိသောဈေးမပါဝင်ချေ။
- (ဂ) “ဈေးပိုင်ရှင်” ဆိုသည်မှာ၊ ကိုယ်ပိုင်ဈေးအတွက် လိုင်စင်ရသူကိုး သို့တည်းမဟုတ် လိုင်စင်လက်ရှိထားသူကိုဆိုလိုသည်။
- (ဃ) “ဒေသန္တရအဖွဲ့” ဆိုသည်မှာ၊ မြို့နယ်ပိုင် အက်ဥပဒေအရဖြစ် စေ၊ ရန်ကုန်မြို့တော်မြို့နယ်ပိုင် အက်ဥပဒေအရဖြစ်စေ၊ တပ်မြို့ အက်ဥပဒေ အရဖြစ်စေ၊ ကျေးလက် ကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ရေး အက်ဥပဒေအရဖြစ်စေ၊ ၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ ဒီမိုကရေစီဒေသန္တရအုပ် ချုပ်ရေး အက်ဥပဒေအရဖြစ်စေ၊ နည်းလမ်းတကျ ဖွဲ့စည်းထား သော အာဏာပိုင်အဖွဲ့ကိုဆိုလိုသည်။

၃။ ။ မြို့နယ်ပိုင်အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅၆ သည်၎င်း၊ ရန်ကုန်မြို့တော်မြို့နယ်ပိုင် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၇ သည်၎င်း၊ တပ်မြို့ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၁၀ သည်၎င်း၊ ကျေးလက် ကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅၅ သည်၎င်း၊ ၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ ဒီမိုကရေစီ ဒေသန္တရ အုပ်ချုပ်ရေးအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၄ သည်၎င်း၊ ဤအက်ဥပဒေပါ ကိစ္စများနှင့် သက်ဆိုင်ခြင်းမရှိစေရ။

၄။ ။ အခြားတည်ဆဲ ဇာရားဥပဒေတစ်ခုခုတွင်ဖြစ်စေ၊ သဘောတူ စာချုပ် စာတမ်း တစ်ခုခုတွင်ဖြစ်စေ၊ မည်သို့ပင်ဆန့်ကျင်လျက်ပါရှိစေကာမူ၊ နိုင်ငံတော် သမတ သည် အမိန့်ကြော်ငြာစာဖြင့် မိမိသတ်မှတ်သည့်နေ့ရက်တွင် မည်သည့်ကိုယ်ပိုင်ဈေးကို အတိုး—၁၀ ပြား]

မဆို ဒေသန္တရအဖွဲ့ပိုင်ပြုလုပ်လိုက်သည်ဟု ကျေညာနိုင်သည်။ ယင်းသို့ကျေညာသည့် အခါ ထိုဈေးသည် အဆိုပါနေ့ရက်မှစ၍ သက်ဆိုင်ရာဒေသန္တရအဖွဲ့၏ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်မှုအောက်သို့ရောက်ရှိလာရမည်ဖြစ်ပြီး ထိုဒေသန္တရအဖွဲ့ပိုင်ဖြစ်လာရမည်။

၅။ ။ (၁) ပုဒ်မ ၄ တွင်မည်သို့ပင်ပါရှိစေကာမူ၊ နိုင်ငံတော်သမတသည် အမိန့်ကြော်ငြာစာဖြင့် မိမိသတ်မှတ်သည့်နေ့ရက်တွင် မည်သည့်ကိုယ်ပိုင်ဈေးကွဲမဆို ဈေးပိုင်ရှင်ထံမှ သိမ်းယူလိုက်သည်ဟု ကျေညာနိုင်သည်။ ယင်းသို့ကျေညာသည့်အခါ၊ ထိုဈေးသည် နိုင်ငံတော်သမတ ခန့်ထားသည့် ဈေးအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၏ ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်မှုအောက်သို့ ရောက်ရှိလာရမည်ဖြစ်ပြီး၊ နိုင်ငံတော် သမတ က ပုဒ်မခွဲ (၃) အရ သက်ဆိုင်ရာဒေသန္တရအဖွဲ့သို့လွှဲအပ်ခြင်းမပြုမီ ထိုအဖွဲ့၏ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်မှုအောက်တွင် ဆက်လက်တည်ရှိရမည်။

(၂) ဈေးအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့သည် နိုင်ငံတော်သမတ ၏ ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်ခြင်းကိုလိုက်နာလျက်၊ မိမိသင့်လျော်သည့် ထင်မြင်သည့်အတိုင်း ထိုဈေးရှိဈေးဆိုင်များနှင့် ဈေးရောင်းသည့်နေရာများကို အငှားချထားနိုင်ရမည်ဖြစ်ပြီး ထိုဈေးကိုလည်း မိမိသင့်လျော်သည့်ထင်မြင်သည့်အတိုင်း၊ နိုင်ငံတော်သမတ ပြဋ္ဌာန်းသည့်နည်းဥပဒေများနှင့်မဆန့်ကျင်စေဘဲ စီမံအုပ်ချုပ်နိုင်ရမည်။

(၃) ပုဒ်မခွဲ (၁) အရသိမ်းယူသောဈေးကို၊ မည်သည့်အခါတွင်မဆို နိုင်ငံတော်သမတ သည် အမိန့်ကြော်ငြာစာဖြင့် ထိုအမိန့်ကြော်ငြာစာတွင် သတ်မှတ်သည့်နေ့ရက်၌ သက်ဆိုင်ရာဒေသန္တရအဖွဲ့သို့ အပြီးအပိုင်လွှဲအပ်လိုက်သည်ဟု ကျေညာနိုင်သည်။ ယင်းသို့ကျေညာသည့်အခါ ထိုဈေးသည် အဆိုပါနေ့ရက်မှစ၍ သက်ဆိုင်ရာဒေသန္တရအဖွဲ့ပိုင်ဖြစ်ရမည်။

၆။ ။ နိုင်ငံတော်သမတ သည်၊ ပုဒ်မ ၄ အရ၊ ဒေသန္တရအဖွဲ့ပိုင်ပြုလုပ်သည့်၊ သို့တည်းမဟုတ် ပုဒ်မ ၅ ပုဒ်မခွဲ (၁) အရ ဈေးပိုင်ရှင်ထံမှ သိမ်းယူသည့်၊ ဈေး၏ ခြေယာအဆောက်အဦစသည့်ပစ္စည်းများကို သီးခြားဖော်ပြ၍ ကျေညာရမည်။

၇။ ။ (၁) နိုင်ငံတော်သမတသည် ပုဒ်မ ၄ အရ၊ သို့တည်းမဟုတ် ပုဒ်မ ၅ ပုဒ်မခွဲ (၁) အရ၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာထုတ်ပြန်သည့်နေ့ နောက်တလအတွင်း ဥက္ကဋ္ဌတဦးနှင့် အခြားအဖွဲ့ဝင်နှစ်ဦးပါဝင်သော ကော်မရှင်အဖွဲ့တစ်ခုကို ခန့်ရမည်။ ထိုကော်မရှင်အဖွဲ့သည်၊ အောက်ပါကိစ္စများကို သတ်မှတ်ဆုံးဖြတ်ရမည်။

(က) ဤအက်ဥပဒေအရ သိမ်းယူသည့်ပစ္စည်းများအတွက် ဈေးပိုင်ရှင်ကို ပေးသင့်သည့် တရားမျှတသောလျော်ကြေး၊ ဈေးပိုင်ရှင်က သက်ဆိုင်ရာ ဒေသန္တရအဖွဲ့ကိုပေးရန်ရှိသောကြေးမြီများနှင့် ထိုဒေသန္တရအဖွဲ့က ဈေးပိုင်ရှင်ကိုပေးရန်ရှိသော ကြေးမြီများ၊ ထို့ပြင်

(ခ) လျော်ကြေးပေးရမည့်နည်းလမ်းများ။

(၂) ပုဒ်မခွဲ (၁) အရ လျော်ကြေးကိုသတ်မှတ်ဆုံးဖြတ်ရာတွင်၊ ဤအက်ဥပဒေအရ ဒေသန္တရအဖွဲ့ပိုင်ပြုလုပ်သည့်၊ သို့တည်းမဟုတ် နိုင်ငံတော်သမတ က ဈေးပိုင်ရှင်ထံမှ သိမ်းယူသည့်ပစ္စည်းများ၏ ထိုသို့ဒေသန္တရအဖွဲ့ပိုင်ပြုလုပ်သည့်၊ သို့တည်းမဟုတ် သိမ်းယူသည့်နေ့ရှိကာလတန်ဖိုးကို၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုနေ့အထိပစ္စည်းများ

အပေါ်တွင် ဈေးပိုင်ရှင်ကကုန်ကျသည့်စရိတ်ကိုကော်မရှင်အဖွဲ့က တရားမျှတမည်ထင်မြင် သည့်အတိုင်း ကဏ္ဍသွင်းစဉ်းစားရမည်။

ခြင်းချက်။ ။ သို့ရာတွင် အဆောက်အဦတစ်ခု၏တန်ဖိုးကိုသတ်မှတ်ဆုံးဖြတ် ရာတွင်၊ ထိုအဆောက်အဦကိုဆောက်လုပ်စဉ်ကကုန်ကျငွေမှ ညှိအက်ဥပဒေအရ ဈေး ပိုင်ရှင်၏ပစ္စည်းများကိုသိမ်းယူသည်နေ့အထိ ကုန်လွန်ခဲ့သောနှစ်များအတွက် တနှစ်လျှင် ၄ ရာခိုင်နှုန်းကျနုတ်ပယ်၍ ကျန်သောငွေနှင့်ညီမျှသောတန်ဖိုးအတိုင်းသတ်မှတ်ရမည်။

၈။ ။ ပုဒ်မ ၇ အရလျော်ကြေးကိုသတ်မှတ်ဆုံးဖြတ်ရာတွင်၊ ကော်မရှင်အဖွဲ့ သည် တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေကို၊ သို့တည်းမဟုတ် အခြားတည်ဆဲတရားဥပဒေတစ်ခုခုကို လိုက်နာရန်မလိုအပ်စေရ။ သို့ရာတွင် ထိုကော်မရှင်အဖွဲ့သည် တရားမျှတစွာဆောင်ရွက် ရမည်။

၉။ ။ (၁) ကော်မရှင်အဖွဲ့သည် အောက်ဖော်ပြပါအချက်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ တရား မကျင့်ထုံးဥပဒေအရ တရားရုံးအား၊ အပ်နှင်းထားသောအာဏာများရရှိရမည်—

- (က) အကြောင်းအရာများကို ဖွင့်လှစ်ထုတ်ဖော်စေခြင်းနှင့် ကြည့်ရှု စစ်ဆေးခြင်း၊
- (ခ) သက်သေများကို လာရောက်စေရန်အတင်းအကြပ်ဆင့်ခေါ်ခြင်း၊ သက်သေစရိတ်တင်သွင်းစေရန်ဆင့်ဆိုခြင်း၊
- (ဂ) စာချုပ်စာတမ်းများကိုတင်ပြစေရန်အတင်းအကြပ်ဆင့်ဆိုခြင်း၊
- (ဃ) သက်သေများကိုကျမ်းသစ္စာဖြင့် စစ်ဆေးခြင်း၊
- (င) ရွှေ့ဆိုင်းခွင့်ပေးခြင်း၊
- (စ) ကျမ်းကျိန်လွှာဖြင့် ထွက်ဆိုသော သက်သေထွက်ချက်ကို လက်ခံ ခြင်း၊
- (ဇ) သက်သေများကိုစစ်ဆေးရန် အာဏာလှူအမိန့်များထုတ်ခြင်း။

ထိုမှတစ်ပါး ကော်မရှင်အဖွဲ့သည်၊ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၀၀ နှင့် ၄၀၂ တို့၏အဓိပ္ပါယ်အရ တရားမရုံးဖြစ်သည်ဟုမှတ်ယူရမည်။

(၂) ကော်မရှင်အဖွဲ့ဝင်များ ထင်မြင်ယူဆချက်ကွဲလွဲသည့်အခါ ထိုကော်မ ရှင်အဖွဲ့ဝင်များရာ၏ထင်မြင်ယူဆချက်သည် အတည်ဖြစ်ရမည်။

(၃) ကော်မရှင်အဖွဲ့ဝင် တယောက်သည် ကော်မရှင်အဖွဲ့ဝင် အဖြစ်ဖြင့် ဆက်လက်မဆောင်ရွက်နိုင်လျှင်၊ နိုင်ငံတော်သမတ သည်၊ ထိုအဖွဲ့ဝင်အစား၊ အခြား သူတယောက်ကိုခန့်ထားရမည်။ ထိုသူကိုကော်မရှင်အဖွဲ့စတင်ဖွဲ့စည်းစဉ်ကပင် အဖွဲ့ဝင် အဖြစ်ခန့်ထားဘိသကဲ့သို့ ကော်မရှင်အဖွဲ့သည် မိမိ၏မှီခိုမှုများကို ဆက်လက် ဆောင်ရွက်ရမည်။

၁၀။ ။ သက်ဆိုင်ရာဈေးပိုင်ရှင်ကသော်၎င်း၊ သက်ဆိုင်ရာ ဒေသန္တရအဖွဲ့က သော်၎င်း၊ အစိုးရကသော်၎င်း၊ လျော်ကြေးနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် ကော်မရှင်အဖွဲ့၏ ဆုံး ဖြတ်ချက်ကို ထိုဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သည့်နေ့မှစ၍ ရက်ပေါင်း ၉၀ အတွင်း ဥပဒေကြောင်း နှင့်ဖြစ်စေ၊ အမှုခြင်းရာနှင့်ဖြစ်စေ တရားလွှတ်တော်ချုပ်သို့ အယူခံဝင်နိုင်သည်။

၁၀။ ။(၁) နိုင်ငံတော်သမတ သည် ပုဂံမ ၅ ဝါကိစ္စများကိုဆောင်ရွက်ရန် အလို့ငှါ နည်းဥပဒေများပြဋ္ဌာန်းနိုင်သည်။ ထို့ပြင် ဆိုင်ရာဒေသန္တရအဖွဲ့က ဖြစ်စေ၊ ထိုအဖွဲ့ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်တဦးဦးကဖြစ်စေ၊ ထိုအဖွဲ့ပိုင်ဈေးနှင့် စပ်လျဉ်း၍တရားဥပဒေ အရသုံးစွဲဆောင်ရွက်နိုင်သည့် အာဏာများနှင့် တာဝန်ဝတ်တရားများကိုပုဂံမ ၅ အရ သိမ်းယူသည့်ဈေးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ သုံးစွဲဆောင်ရွက်နိုင်ရန် နိုင်ငံတော်သမတ က ဈေးအုပ် ချုပ်ရေးအဖွဲ့အဝေးအပ်နှင်းနိုင်သည်။

(၂) အဆိုပါ အာဏာ၏ ယေဘုယျသဘောကို မထိခိုက်စေဘဲ အထူး သဖြင့် ထိုနည်းဥပဒေများသည် အောက်ပါကိစ္စများကို ပြဋ္ဌာန်းနိုင်သည်—

- (က) ဈေးအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံ၊ ထိုအဖွဲ့၏ အာဏာများနှင့် တာဝန်ဝတ်တရားများ။
- (ခ) ဈေးအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၏ ရာထမ်း မှုထမ်းများ ခန့်ထားခြင်းနှင့် ထိုသူတို့၏ လစာစရိတ်ကြေးငွေနှင့် အမှုထမ်း စည်းကမ်းများကို သတ်မှတ်ခြင်း။
- (ဂ) ရာထမ်း မှုထမ်းများ၏တာဝန်ဝတ်တရားများနှင့်အာဏာများ။
- (ဃ) နိုင်ငံတော်သမတ ထံ အစီရင်ခံစာများတင်သွင်းခြင်း။
- (င) ဈေးအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့က ထားရှိရမည့်စာရင်းများကို စစ်ဆေးခြင်း။
- (စ) ဈေးကိုပြုပြင်ထားရှိခြင်းနှင့် ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်ခြင်း။

(၃) ဤပုဂံမအရနည်းဥပဒေများပြဋ္ဌာန်းသည့်အခါ၊ နည်းဥပဒေတစ်ခုခုကို ဆန့်ကျင်သည့်အတွက် ကျပ်ငါးဆယ်ထိ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဆက်လက်ဆန့်ကျင်သည့် အတွက် တနေ့လျှင် ငါးကျပ်ထိ ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ထိုက်သင့်စေရမည်ဟု နိုင်ငံတော် သမတ ကပြဋ္ဌာန်းနိုင်သည်။

၁၂။ ။(၁) ဤအက်ဥပဒေအရ၊ ဈေးအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့က တောင်းခံရန် ကုန်ရှိသောဆိုင်ခ၊ ဈေးကောက်၊ ငှားရမ်းခ သို့တည်းမဟုတ် အခြားမပြေကုန်ငွေ များကို မြေခွန်တော် မပြေကုန်ငွေကဲ့သို့ အရတောင်းဆိုနိုင်သည်။

(၂) နိုင်ငံတော်သမတ သည်၊ ထိုမပြေကုန်ငွေများကို မည်သည့်အရာရှိ၏ လျှောက်လွှာအရင်း၊ အမိန့်အရင်း၊ တောင်းဆိုနိုင်ရမည်ဟု အမိန့်ကြော်ငြာစာဖြင့် သတ်မှတ်နိုင်သည်။

(၃) ဈေးအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့သည် နိုင်ငံတော်သမတ ၏ခွင့်ပြုချက်ကို ကြိုတင် ရယူပြီးနောက်၊ ဆိုင်ခ၊ ဈေးကောက် သို့တည်းမဟုတ် ငှားရမ်းခနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ငွေတရပ်ရပ်ကိုဖြစ်စေ၊ ၎င်းကိုကောက်ခံရာ၌ ကုန်ကျသည့် စရိတ်ငွေတရပ်ရပ်ကိုဖြစ်စေ ဈေးအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့က တောင်းခံ၍မရတော့ပြီဟု ယူဆခဲ့လျှင် လျော့မိမိနိုင်သည်။

၁၃။ ။(၁) ဤအက်ဥပဒေနှင့်အညီ သဘောရိုးဖြင့်ပြုလုပ်သည်။ လှိုတည်း မဟုတ် ပြုလုပ်ရန်ကြံရွယ်သည့် အပြုအမူတစ်ခုခုအတွက် မည်သူ့ကိုမျှတရားမမှု၊ ရာဇဝတ်မှု၊ သို့တည်းမဟုတ် အခြားမူခင်း စွဲဆိုခြင်းမပြုရ။

(၂) ဤအက်ဥပဒေတွင် အတည်အလင်းပြဋ္ဌာန်းထားလည်မှတပါး၊ ဤအက် ဥပဒေအရပြုလုပ်သည့်အပြုအမူအတွက် အစိုးရအား မည်သည့်တရားမမှု၊ သို့တည်း မဟုတ် အခြားမူခင်းမျှ စွဲဆိုခြင်းမပြုရ။